

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Plzeň

Inspekční zpráva

Základní umělecká škola, Plzeň, Jagellonská 14

Adresa: Jagellonská 14, 301 36 Plzeň

Identifikátor: 600 002 691

Zřizovatel: Školský úřad Plzeň-město, Částkova 78, 301 57 Plzeň

Školský úřad Plzeň-město

Termín konání komplexní inspekce: 18. - 20. ledna 2000

Čj.	044 264/2000-4019
Signatura	kd4kt201

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Základní umělecká škola v Plzni, Jagellonské ulici, se již čtyřicátým rokem specializuje na výuku žáků ve výtvarném oboru. V souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol č. j. 15.027/99-21 s účinností od 1. 3. 1999 probíhá výuka ještě na dalších dvou odloučených pracovištích školy v Plzni - v ul. K. Steinera 29 a ve Zborovské 60. Povolená kapacita 1 200 žáků nebyla překročena - vloni to bylo 962 žáků, v letošním roce činí počet žáků 875 - z toho II. stupeň studia navštěvuje 161 žáků, rozšířené vyučování v I. stupni studia 30 a ve II. stupni 40 žáků.

Výuka ve škole je organizována v souladu s požadavky učebních plánů doporučených pro ZUŠ MŠMT ČR pod čj. 18 418/95-25 v přípravném a základním studiu (učební plány č. 30, 31, 32), pro žáky se zaměřením na přípravu ke studiu na vysokých školách uměleckého, pedagogického a filozofického směru (učební plán č. 33) a pro žáky s rozšířeným vyučováním (učební plán č. 34). Ve všech vyučovaných předmětech dle učebních plánů se obsah učiva řídí platnými učebními osnovami z let 1980 - 1991.

Škola má právní formu příspěvkové organizace.

Při škole působí občanské sdružení „Sdružení rodičů a přátel školy“.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita vzdělávání ve výtvarném oboru byla sledována 39 hospitacemi v předmětech:

přípravná kresba a malba, kresba, malba, grafika, modelování, vybrané statě z teorie umění.

Výuka ve sledovaných předmětech byla všemi vyučujícími velmi dobře až příkladně zpracována v tematických plánech učiva, konkrétní náplně hodin byly pečlivě připraveny na základě písemně zpracovaných příprav. Cíle, kterých mají žáci v jednotlivých ročnících dosáhnout, byly stanoveny v souladu s požadavky osnov a s ohledem na individuální schopnosti a míru talentu žáků. Náměty a techniky vybírají učitelé nejen na základě požadavků učebních osnov a své výtvarné specializace, ale vychází rovněž z vědomostí a zkušeností žáků určitého věku. Témata přednášek základů výtvarné teorie jsou plánována pro tříletý cyklus. Požadavky učebních osnov jsou plněny.

Personální podmínky jsou velmi dobré - 75% učitelů, u kterých byla výuka sledována, má požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilost, 16,7% má pouze odbornou způsobilost, 8,3% nemá požadovanou kvalifikaci (studium či další vzdělávání učitelů je plánováno).

Prostorové podmínky a vybavení školním nábytkem bylo sledováno na dvou pracovištích - - vybavení učeben je zastaralé, pro potřeby výuky jsou nedostatečné skladovací prostory (archivy, sklad materiálu a pod.), prostorové podmínky ještě vyhovují počtu žáků ve skupinách, kapacitu školy nelze zvyšovat ve stávajících prostorách. Vybavení učebními pomůckami a materiálem pro potřeby výuky je velmi dobré. Prostředí ateliérů s pravidelně obměňovanými výstavami prací žáků je podnětné, žákovské práce zdobí také chodby a další prostory školy. Při výuce byly vytvářeny příznivé podmínky pro dodržování psychohygienických zásad.

Sledovaná výuka byla velmi dobře promyšlena a připravena. Příkladná byla ve většině sledovaných hodin úvodní i průběžná motivace. Pouze u jedné učitelky se nepodařilo zvolit téma výuky a způsob motivace úměrně k věku žáků (následná kvalita výuky, užití metody a

formy práce i hodnocení výkonu žáků vykazovaly výrazné nedostatky, výchovný cíl byl hodnocen jako nevyhovující). U některých vyučujících bylo pozitivně hodnoceno také účinné zapojení žáků do motivace. Žáci vyjádřením svého názoru, pocitu, který v nich daný námět vzbuzoval, pomáhali spolužákům v další práci, vzájemně se inspirovali.

V průběhu výuky učitelé individuálně analyzovali se žáky výtvarné práce, žáci byli vedeni k vyjádření svého názoru. Z individuálních diskusí byly vyvozovány závěry, žáci se dokázali sami hodnotit. Žáci měli velmi dobré výtvarné znalosti, správné návyky, dokázali pracovat samostatně a soustředěně. U žáků přípravného studia byly patrné výsledky cíleného rozvoje specifických dovedností a schopností v odvaze při práci na velké ploše. Učitelé rovněž výborně zvládali organizaci práce ve skupinách věkově nesourodých žáků (např. žáků 1. - 3. ročníku I. stupně). Vyučující věnovali žákům cílenou individuální péči, v průběhu výuky pozorně sledovali vývoj výtvarné práce každého jedince. Hodnocení prací žáků bylo pozitivní, inspirující. Zpracovávané náměty poskytovaly žákům dostatek prostoru k uplatnění vlastního výtvarného vyjadřování i individuálních zálib. Nežádoucí chování žáků nebylo zaznamenáno, případné pubertální nápady a projevy žáků byly vyučujícími zvládnuty s nadhledem, v duchu otevřenosti a vstřícnosti. Ve sledované výuce bylo respektováno individuální pracovní tempo žáků. Při výuce výtvarné teorie byly vynikajícím způsobem využity učební pomůcky (obrazové ukázky z odborné literatury, diapozitivy a další), znalosti a aktivita žáků.

V závěru hodin bylo prováděno motivující hodnocení, byly shrnuty důležité závěry, které ze zvolených výtvarných postupů a zpracovaných námětů všeobecně vyplynuly. Velice kultivovaná byla komunikace učitelů se žáky, vzájemná ohleduplnost a tolerance byla sledována i mezi žáky navzájem. V hodinách panovala atmosféra vzájemné upřímnosti, důvěry a spolupráce.

Plánování a příprava výuky byly velmi dobré až příkladné. Podmínky vzdělávání jsou z hlediska prostorového zabezpečení a vybavení zastaralým nábytkem ještě vyhovující. Personální zajištění výuky, psychohygienické podmínky a vybavení učebními pomůckami i výtvarným materiálem vykazovaly velmi dobrou úroveň. Organizace výuky, užití formy a metody byly hodnoceny jako vynikající a velmi dobré. Motivace a hodnocení, interakce i komunikace mezi učiteli a žáky navzájem byly celkově hodnoceny jako příkladné.

Z 39 sledovaných hodin bylo 27 hodnoceno jako vynikající, 9 hodin mělo velmi dobrou úroveň a 3 hodiny byly hodnoceny jako ještě vyhovující.

Hodnocení kvality vzdělávání

Ve škole jsou vytvořeny velmi dobré podmínky pro vzdělávání žáků ve výtvarném oboru. Určujícím faktorem kvality vzdělávání je řada výrazných pedagogických a uměleckých osobností v pedagogickém sboru školy.

Kvalita vzdělávání ve výtvarném oboru byla celkově hodnocena jako velmi dobrá, měla výraznou převahu pozitiv.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Oblast plánování vychází ze závěrů a hodnocení uvedeném ve výroční zprávě školy. Plán činnosti školy 1999/2000 byl přehledně zpracován ve čtyřech kapitolách a schválen pedagogickou radou 30. 8. 1999. Představuje ucelený organizační, kontrolní, metodický, prezentační i hodnotící systém v práci školy. Plánované termíny a úkoly jsou vedením školy pravidelně sledovány a vyhodnocovány v uměleckých a pedagogických radách i v předmětové komisi. Do plánování jsou rovněž zahrnuty podněty z oblastní a ústřední umělecké rady ZUŠ (předsedkyně předmětové komise je členkou ÚUR), přijaté úkoly jsou realizovány (např. organizace seminářů pro učitele výtvarné výchovy, přehlídek, soutěží a porot výtvarných oborů ZUŠ).

V souladu se zařazením do sítě škol se ve škole vyučují předměty ve výtvarném oboru. Časová dotace pro jednotlivé předměty odpovídá požadavkům učebních plánů doporučených MŠMT ČR pro ZUŠ pod čj. 18 418/95-25 pro výtvarný obor - učební plány č. 30 - 34. Pro doplnění vyučovacího programu organizují některé ateliéry pro žáky tzv. školy v přírodě - zpravidla pětidenní pobyty s cíleným zaměřením na práci žáků v plenéru - inspekce měla k dispozici videozáznam z velmi zdařilé loňské akce. Zkušenosti získané při pracovních pobytech žáků v přírodě (krajinářské kurzy) mají zpětnou vazbu pro zkvalitnění a obohacování výuky v jednotlivých ateliérech.

V oblasti materiálního zabezpečení byly realizovány nutné úpravy a vybavení stísněného řídicího centra školy se zastaralým vybavením. V dlouhodobé koncepci je rovněž nastíněna nutná rekonstrukce vytápění hlavní budovy školy a další opravy, které budou vzhledem k finančním a prostorovým možnostem jen obtížně realizovány (např. vybudování sborovny pro učitele).

Plánování v oblasti řízení je promyšlené, od minulé inspekce (čj. O-04-04/95/96-103/3/96/PM z 15. 2. 1996) se koncepční práce vedení školy ještě více zkvalitnila.

Celkově má oblast plánování velmi dobrou úroveň.

Organizování

Veškeré řídicí činnosti vyplývající z právního postavení školy (právní subjekt, příspěvková organizace) zajišťuje ředitel se svými dvěma zástupci a s předsedou předmětové komise. Poradními orgány vedení školy jsou umělecká a pedagogická rada, předmětová komise. Kompetence a povinnosti jednotlivých vedoucích pracovníků, správce kabinetů a dílny i jednotlivých pedagogů jsou jasně vymezeny. Z jednání pedagogických a uměleckých rad i předmětové komise jsou pořizovány podrobné zápisy s konkrétními závěry a adresnými úkoly. Předmětové komise hodnotí výsledky jednotlivých ateliérů, kontroluje plnění učebních osnov, zodpovídá za kvalitu přípravy prací žáků pro soutěže a výstavy.

Řád školy pro žáky vymezuje především jejich povinnosti, byl schválen pedagogickou radou a projednán s občanským sdružením rodičů.

Povinná dokumentace školy je vedena v souladu s platnými právními normami.

Systém předávání informací uvnitř školy je jednoduchý - je to především každodenní osobní kontakt jednotlivých zástupců vedení školy s pedagogickými pracovníky, telefonický kontakt s oběma odloučenými pracovišti, informační nástěnky v kanceláři školy. Pro aktuální informace rodičům a žákům slouží nástěnky na chodbách jednotlivých pracovišť.

O prospěchu žáků a organizačních záležitostech školy jsou rodiče informováni prostřednictvím zpráv rodičům vydávaných vedením školy a na třídních schůzkách. Rodiče mají možnost hovořit s učiteli před zahájením výuky nebo po jejím ukončení, mohou po domluvě s učiteli být přítomni přímo při vyučování. Vedení školy se pravidelně třikrát ročně setkává se zástupci „Sdružení rodičů a přátel školy“, operativně se setkává ředitel školy s předsedou a pokladníkem tohoto občanského sdružení rodičů.

Výsledky práce žáků jsou pravidelně prezentovány na výstavách ve třídách, na chodbách školy, ve výstavních prostorách města Plzně (radnice, chrám Sv. Bartoloměje, Esprit, Lochtínský pavilón) a Karlovy Vary (Duhová paleta), v Euroateliéru v SRN (výstavy s názvem „Portrét“ nebo „Arnstadt očima přátel“) i na Světové výstavě grafiky v Japonsku. Práce žáků školy jsou rovněž oceňovány v národních i mezinárodních soutěžích, např.:

- soutěž výtvarných oborů vypisovaných pro ZUŠ MŠMT ČR (z oblastního kola bylo vybráno do ústředního 20 prací, souborů, projektů),
- „Alšova země“ (3 ceny jednotlivcům, 1 hlavní cena škole, 3 čestná uznání),
- „Lidice“ (medaile škole),
- soutěž čs. rozhlasu „Dějiny po síti“,
- světová soutěž „Poštovní známka OSN“ (práce žáků školy postoupily až do závěrečného výběru v USA),
- „Mezinárodním bienále grafiky Toruň“ (škola získala 3 hlavní ceny),
- mezinárodní soutěž „Bienále fantázie Martin“ (1 kolektivní cena Turčianskej galérie a 2 další hlavní ceny, 2 čestná uznání, v nákladném barevném katalogu uveřejněny 3 práce žáků školy).

Pro žáky výtvarného oboru jsou pořádány tematicky zaměřené exkurze a zájezdy (galerie v Praze a v jižních Čechách), žáci pod vedením učitelky mohli pracovat v profesionální grafické dílně v Praze. Škola spolupracuje také s Ministerstvem životního prostředí - žáky byl vytvořen plakát pro Světový den vody, organizuje soutěž pro MŽP ČR „Voda je život“. Výtvarné práce žáků jsou žádány také k reprezentaci města - např. žáci připravili novoročenky pro primátora města, z tematicky zaměřených žákovských prací bylo vybráno generální logo všech akcí města Plzeň v roce 2000. Již tradičně malovali žáci vánoční přání pro nadaci pí Jensen do Norska.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99 je přehledně zpracována v souladu s § 17e, odst. 2, 3 a 4 zákona č. 139/1995 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství. Obsahuje sebehodnocení a analýzu činnosti školy, její obsah odpovídá zjištěným skutečnostem.

Oblast organizování vykazuje vynikající úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení se odvíjí z funkčně propracovaného plánování, jasně stanovených kompetencí vedoucích pracovníků a z koordinace činností jednotlivých členů vedení školy. Navazuje na kontrolní a hospitační činnost všech členů širšího vedení školy, je účinné. Při vedení využívají vedoucí pracovníci demokratický styl, dokáží otevřeně označit problémy, vyvodit patřičné závěry.

Úkoly z jednotlivých oblastí činnosti školy jsou pravidelně vyhodnocovány na uměleckých a pedagogických radách i v předmětové komisi. Učitelé jsou vedeni k zodpovědnosti, k iniciativě a tvůrčímu přístupu k výuce. Znamenitě jsou využívány odborné a umělecké kvality učitelů, většinou profesionálních výtvarníků, organizovaných např. v Unii výtvarných umělců, v Asociaci grafiků, sochařů či medailérů. Začínajícím učitelům je poskytována odborná a metodická pomoc, učitelé jsou sledováni hospitacemi ředitele i členů vedení školy (doloženo

hospitačními zápisy). Mladí učitelé mají ve škole možnost odborného růstu, jsou velmi dobře motivováni kvalitní pedagogickou a odbornou prací i radou zkušených kolegů. Učitelé mají také možnost absolvovat další odborné vzdělávání (např. to byl kurz keramiky). Dva učitelé jsou okresními metodiky výtvarné výchovy, řada učitelů školy přednáší ve vzdělávacích kurzech pro učitele organizovaných Pedagogickým centrem Plzeň. Vlastní uměleckou a výstavní činností se učitelé podílejí na kulturním životě města Plzně.

Ředitel vypracoval kritéria hodnocení pracovníků školy a seznámil s nimi všechny zaměstnance. Velká pozornost je věnována výsledkům práce žáků v jednotlivých ateliérech, je sledována kvalita přípravy žáků na talentové zkoušky na vyšší typy uměleckých a pedagogických škol.

Na pedagogických radách a v předmětové komisi jsou učitelé pravidelně hodnoceni, dvakrát ročně se uskutečňuje sebehodnocení činnosti jednotlivých ateliérů. Celkové hodnocení školy je prováděno především v závěru roku, souhrnně je zpracováno ve výroční zprávě.

Vedení a motivování pedagogických pracovníků je vynikající.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost vedení školy je systematická, má jasně stanovený obsah. Cíleně je prováděna hospitační činnost, jsou sledovány výsledky práce žáků. Je stanovena odpovědnost předsedy předmětové komise za účast školy v soutěžích a na výstavách. Průběžně probíhají kontroly dokumentace třídních učitelů.

Z hospitací jsou prováděny kvalitní zápisy, závěry a hodnocení jsou s učiteli projednávány. Na pedagogických radách a v předmětové komisi jsou diskutována všeobecná zjištění z hospitací a kontrol. V každém pololetí je kontrolována úroveň plánování výuky jednotlivých učitelů, je sledováno a kontrolováno plnění učebních osnov.

S kritérii hospitační a kontrolní činnosti, která jsou vedením školy sledována, byli všichni učitelé seznámeni. Ředitel hodnotí plnění stanovených úkolů, přijímá i opatření za jejich nedodržení.

Kontrola provozu školy a jejího hospodaření je pravidelně prováděna pracovníky Školského úřadu Plzeň-město. Protokoly o výsledku kontrol jsou přílohou výroční zprávy.

V rámci kontrolních mechanismů účinně fungují zpětné vazby, kontrolní činnost je promyšlená, funkční.

Celkově je tato oblast hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Ředitel školy respektuje a dodržuje platné právní předpisy.

Vedení školy vychází z vlastních dlouholetých řídicích zkušeností, řízení je koncepční, funkční. Stále účinněji je koordinována práce vedoucích pracovníků školy.

Řízení školy má celkově velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Významným prvkem ve výuce je motivace a sledování vzniku výtvarného díla žáků, jejich citový prožitek, radost z výsledku práce.

Výtvarné práce žáků školy jsou každoročně pravidelně vystavovány ve výstavních prostorách města, mají často zajímavou tematickou náplň (např. „Betlémy“). Dětské výtvarné práce však zdobí také prostory mnoha institucí v Plzni (např. plzeňská radnice, Školský úřad Plzeň, nemocnice, městská knihovna, jazyková škola).

Příkladná je také metodická činnost učitelů, jejich práce v porotách různých výtvarných soutěží ve městě (např. v soutěži dětí mateřských škol, žáků základních škol, v rozhlasové soutěži „Malování po síti“, v soutěžích „Prevence kriminality“ a „Požární soutěže“) i při následné přípravě výstav soutěžních prací. Učitelé jsou rovněž spoluorganizátory akcí Euroateliéru.

Výtvarný obor základní umělecké školy v Jagellonské ulici dlouhodobě a soustavně spolupracuje s hnutím „Na vlastních nohou“ s organizací B. Jensenové sídlící v Norsku. Cenná je spolupráce školy s metodickou centrálou Euroateliéru, s Magistrátem města Plzně, s pedagogickou fakultou Západočeské univerzity, s katedrou výtvarné kultury Pedagogické fakulty UK v Praze, s plzeňským Espritem, Českým rozhlasem a dalšími organizacemi.

Škola spravuje depozituru 1. čs. galerie dětského výtvarného projevu v Plzni, organizuje některé její akce a připravuje její činnost v koordinaci se Školským úřadem Plzeň a Magistrátem města Plzně.

Škola doložila výborné výsledky absolventů, úspěšnost jejich přijímání na vyšší typy uměleckých a pedagogických škol v posledních třech letech:

ve školním roce 1996/97 bylo přijato na základě úspěšně vykonané talentové zkoušky 61% žáků, ve školním roce 1997/98 to bylo 72% a v roce 1998/99 63% žáků školy.

Vynikajících výsledků dosahuje škola v národních i mezinárodních soutěžích (viz str. 4 - 5).

Žáci a učitelé školy se významnou měrou podílejí na kulturním životě města. Výtvarné práce žáků jsou oceňovány v národních i mezinárodních soutěžích a výstavách, kde reprezentují školu, město i českou výtvarnou pedagogiku. Škola úspěšně připravuje žáky na profesionální dráhu. Činnost školy je v tomto příkladná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR č.j. 15.027/99-21 o zařazení do sítě škol
- Výroční zpráva o činnosti 2. Základní umělecké školy, Jagellonská 14, Plzeň, za školní rok 1998/1999
- Hodnocení školního roku 1998-1999
- Plán činnosti školy 1999/2000
- Řád školy, Příloha Řádu školy č. 1
- Pracovní náplň a povinnosti pracovníků školy
- Kritéria hodnocení pracovníků školy
- Rozvrhy hodin
- Třídní knihy, katalogy o průběhu studia žáků

- Zápisy z pedagogických a uměleckých rad, z předmětové komise, hospitační zápisy
- Tematické plány učiva, písemné přípravy učitelů na vyučování.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- efektivní řízení školy,
- podnětná a promyšlená práce učitelů v hodinách,
- výrazné pedagogické a umělecké osobnosti v učitelském sboru,
- pozornost věnovaná začínajícím učitelům,
- úspěchy žáků školy v národních i mezinárodních soutěžích, v přijímání na vyšší typy uměleckých a pedagogických škol,
- prezentace práce školy doma i v zahraničí,
- vlastní umělecká činnost pedagogů,
- spolupráce školy s řadou významných institucí, veřejné aktivity školy.

Negativa:

- stísněné prostory budovy v Jagellonské ulici
- nedostatečné zázemí pro pedagogy.

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu jsou vynakládány účelně ve prospěch žáků a výchovně-vzdělávací činnosti školy.

Celkově byla kvalita vzdělávání ve výtvarném oboru i úroveň řízení školy hodnocena jako velmi dobrá.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko ČŠI Plzeň-město

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Marie Kučerová	Marie Kučerová v.r.
Členové týmu	Mgr. Lenka Rusnoková	Lenka Rusnoková v.r.
	Mgr. Marcela Šimková	Marcela Šimková v.r.

V Plzni dne 27. ledna 2000

Přílohy: nejsou.

Datum a podpis ředitele stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 1. 2. 2000

Razítko ZUŠ Plzeň, Jagellonská 14

Ředitel základní umělecké školy

Podpis

Mgr. Ladislav Fládr

Ladislav Fládr v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Plzeň-město	28. února 2000	284/2000
Zřizovatel: ŠÚ Plzeň-město	28. února 2000	284/2000

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	žádné připomínky